

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a JUDr. Václava Štencla, MA, v právní věci

žalobce: P. R.
bytem X

proti
žalované: Masarykova univerzita
sídlem Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 1. 2023, č. j. MU-EP/63672/2022/1657315/PrF-13,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 23. 1. 2023, č. j. MU-EP/63672/2022/1657315/PrF-13, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V této věci soud posuzoval otázku zákonnosti nepřijetí žalobce ke studiu na vysoké škole dle § 50 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).
2. Žalobce trpí několika chronickými onemocněními. Dne 28. 2. 2022 podal žalobce přihlášku k prezenčnímu studiu v magisterském studijním programu Právo a právní věda na Právnické fakultě Masarykovy univerzity („PrF“) od akademického roku 2022/2023. Současně požádal

o zvláštní zacházení z důvodu zdravotního postižení. Žalovaná prostřednictvím svého pracoviště – Střediska pro pomoc studentům se specifickými nároky (středisko Teiresiás) – zaslala žalobci pozvánku k vykonání testu studijních předpokladů („TSP“), v níž uvedla, že žalobci bude poskytnut k vypracování testu prodloužený čas o 50 % a možnost přestávek bez ztráty časového limitu. Žalobce se proti tomuto sdělení bránil podáním označeným jako rozklad; žalovaná přípisem ze dne 26. 4. 2022 žalobci sdělila, že pozvánka k TSP není správním rozhodnutím a nelze proti ní podat rozklad. Žalobce se ze zdravotních důvodů nemohl účastnit termínu TSP; na jeho žádost mu byl stanoven mimořádný termín TSP na den 2. 9. 2022. Žalobce se tento den dostavil a vypracoval TSP.

3. Děkan Právnické fakulty Masarykovy univerzity („děkan“) poté rozhodnutím ze dne 13. 9. 2022, č. j. 4181359, nepřijal žalobce k prezenčnímu studiu v magisterském studijním programu Právo a právní věda na PrF od akademického roku 2022/2023. Důvodem nepřijetí bylo neúspěšné složení TSP. Podmínkou k přijetí ke studiu na PrF bylo úspěšné složení TSP spočívající v dosažení percentilu alespoň 30 včetně. Žalobce však dosáhl percentilu 11,89.
4. Rektor Masarykovy univerzity („rektor“) rozhodnutím ze dne 23. 1. 2023, č. j. MU-EP/63672/2022/1657315/PrF-13, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí děkana.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

5. Žalobce nejprve obecně namítal, že rozhodnutí jsou nicotná, neodpovídají skutkovému a právnímu stavu, porušují kogentní zákonné předpisy, jsou v rozporu a odklání se od komentářové literatury a judikatury, provedený výklad je svévolný. Celý průběh přijímacího řízení se vyznačoval opakovanou „jurisdikční libovůlí“ a mnoha dalšími vadami.
6. Konkrétně pak namítl, že rozhodnutí děkana a výzva rektora k odstranění vad odvolání ze dne 2. 11. 2022 jsou naskenovanými listinami, u nichž nebyla provedena autorizovaná konverze a které nejsou podepsány uznávaným elektronickým podpisem. Tím došlo k porušení § 69 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a § 22 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Žalobce k tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 21 Cdo 3489/2012, a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2018, č. j. 73 A 64/2017-31. Rektor ve svém rozhodnutí v tomto ohledu ignoroval výklad žalobce a učinil si vlastní výklad práva ve svůj prospěch.
7. Žalovaná porušila § 49 odst. 5 zákona o vysokých školách, neboť nezveřejnila podmínky přijetí ke studiu alespoň čtyři měsíce před termínem zahájení přijímacího řízení. Příslušná směrnice děkana pro akademický rok 2022/2023 byla vydána až dne 26. 10. 2021 a není známo, kdy byla zveřejněna, přičemž se tak stalo na nevhodně přístupném místě webu právnické fakulty. Přijímací řízení pak dle žalobce započalo dne 1. 11. 2021. Ke zveřejnění podmínek tak mělo dojít nejpozději dne 30. 6. 2021. Právnická fakulta žalované tedy postupovala v rozporu se zákonem a s dobrými mravy a k takovým jednáním se nepřihlíží. Směrnice děkana ze dne 26. 10. 2021 je proto dle žalobce nezákonná a nicotná, a rovněž tak nezákonné jsou všechny v ní obsažené podmínky pro přijetí ke studiu, k nimž se nesmí přihlížet.
8. Žalobce podal dne 22. 4. 2022 blanketní rozklad proti pozvánce k TSP ze dne 6. 4. 2022, neboť obsahovala též informace o přiznaných úpravách podmínek u přijímací zkoušky. Žalovaná v rozporu s judikaturou (rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 14. 2. 2008, č. j. 54 Ca 1/2008-30) nevyzvala žalobce k doplnění rozkladu, zůstala nečinná a tuto věc dosud nevyřídila. Argumentace žalované, že vůči pozvánce se rozklad ani jiný opravný prostředek nepodává, je účelová. Žalobce nebrojil proti

pozvávce samotné, ale proti nesprávné úpravě časové dotace k TSP obsažené v pozvávce. Přijímací řízení mělo být přerušeno do vyřešení úpravy jeho podmínek.

9. Rozhodnutí rektora je dále vnitřně rozporné a nepřezkoumatelné, pokud uvádí, že žalobci byla zvýšena časová dotace k TSP o 150 %, přičemž nejvýše možné je zvýšení o 180 %. Žalobci však byl čas zvýšen jen o 50 % a tato úprava nebyla nijak odůvodněna. Nadto ze směrnic Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vyplývá, že jedním z moha možných opatření ke kompenzaci znevýhodněných uchazečů je zvýšení časového limitu v rozsahu 300 %. Žalobci přitom bylo lékařem doporučeno zvýšení o 250 %. Tvrdí-li žalovaná, že žalobce nevyužil přestávek, tak opak je pravdou, nicméně šlo jen o krátký oddych; pro potřeby žalobce by musely být přestávky značně dlouhé. Pokud nadto žalovaná tvrdí, že žalobce nevyužil celý čas a TSP odevzdal dříve, měla by takové tvrzení prokázat. Žalobce s takovými poznatky nebyl před rozhodnutím o odvolání seznámen. Žalovaná se nevypořádala se všemi podklady rozhodnutí a neumožnila žalobci se k nim vyjádřit. Řízení je dle žalobce zmatečné, neboť mu byla znemožněna realizace jeho procesních práv. K tomu odkázal na § 229 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Žalobce má konečně za to, že jednání žalované a „jejích úředníků“ naplňuje skutkové podstaty trestných činů zneužití pravomoci úřední osoby a maření úkolu úřední osoby z nedbalosti ve smyslu § 329 a § 330 trestního zákoníku.
10. Ze všech těchto důvodů žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí rektora i rozhodnutí děkana zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované a replika žalobce

11. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě nejprve zrekapitulovala průběh přijímacího řízení žalobce. Dále uvedla, že průběh a podmínky přijímacího řízení na PrF pro akademický rok 2022/2023 schválil dne 14. 6. 2021 Akademický senát PrF a vyhlásil dne 26. 10. 2021 děkan fakulty. V souladu s § 49 odst. 5 byl tento dokument zveřejněn na úřední desce ve veřejné části dokumentového serveru Informačního systému žalované dne 27. 10. 2021, tedy nejméně čtyři měsíce před termínem podání přihlášek ke studiu.
12. Při stanovení podmínek přijímacího řízení žalobce žalovaná postupovala dle směrnic žalované č. 8/2014 o zajištění přístupnosti Masarykovy univerzity pro osoby se zdravotním postižením a č. 9/2014 o studiu osob se specifickými nároky na Masarykově univerzitě. Žalovaná všem uchazečům a studentům deklarujícím specifické potřeby přiznává jako nárok to, co může zajistit všem uchazečům a studentům deklarujícím obdobné potřeby. Žalovaná nemůže uspokojovat individuální přání uchazečů či studentů, ale provádí funkční diagnostiku, při níž posuzuje objektivní dopad deklarovaného zdravotního stavu na administrativní či studijní úkon požadovaný od uchazeče či studenta. Služby v této oblasti zajišťuje středisko Teiresiás. Na základě potřeb žalobce uvedených v přihlášce ke studiu byly kvalifikovanými pracovníky střediska Teiresiás stanoveny specifické nároky pro přijímací zkoušku žalobce. Rozsah těchto nároků byl žalobci sdělen v pozvávce k přijímací zkoušce. Stanovení těchto nároků je nedílnou součástí přijímacího řízení a nepodléhá samostatnému přezkumu, jak se mylně domnívá žalobce. Žalovaná proto nepochybila při vyřizování podání žalobce ze dne 22. 4. 2022 označeného jako blanketní rozklad.
13. Žalovaná závěrem uvedla, že si není vědoma žádného jednání svých zaměstnanců v rámci přijímacího řízení žalobce, které by vykazovalo znaky žalobcem zmíněných trestných činů, a navrhl, aby soud žalobu zamítl.

14. Žalobce v podáních ze dne 23. 11. 2023 a 4. 3. 2024 zformuloval repliku k vyjádření žalované, v níž opakoval žalobní argumentaci. Doplnil, že tvrzení žalované, že provádí funkční diagnostiku, je účelové, neboť by ji musela učinit se žalobcem pohovorem nebo zkoumáním před realizací TSP, což se nestalo. Každému uchazeči musí být podmínky upraveny na míru – nelze je generalizovat. Úprava podmínek přijímacího řízení je předběžnou otázkou, do jejíhož vyřešení mělo být přijímací řízení přerušeno. Rozhoduje-li o úpravě podmínek přijímacího řízení prorektor (což není jasné), pak bylo podání rozkladu zcela na místě.

IV. Posouzení věci

15. Žaloba je důvodná.
16. Soud se nejprve zabýval námitkou, že byla porušena procesní práva žalobce, neboť nebyl seznámen s podklady rozhodnutí a nemohl se k nim vyjádřit. Pokud by byla tato námitka důvodná, vedla by bez dalšího ke zrušení napadeného rozhodnutí, aniž by se soud vůbec mohl zabývat jeho obsahem.
17. Podle § 36 odst. 3 věta první zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.
18. Postup při přijímacím řízení na vysokou školu upravuje § 50 zákona o vysokých školách. Podle odst. 2 o přijetí ke studiu ve studijním programu, který uskutečňuje fakulta, rozhoduje děkan fakulty. O přijetí ke studiu ve studijním programu, který uskutečňuje vysoká škola, rozhoduje rektor. Podle odst. 4 musí být rozhodnutí vydáno do 30 dnů od ověření podmínek pro přijetí ke studiu podle § 49 odst. 5. Vysoká škola není povinna před vydáním rozhodnutí ve věci vyrozumět uchazeče o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Podle odst. 5 má uchazeč právo nahlížet do spisu až po oznámení rozhodnutí. Vysoká škola může namísto umožnění nahlížet do spisu poskytnout uchazeči kopii spisu. Podle odst. 6 se proti rozhodnutí může uchazeč odvolat ve lhůtě 30 dnů ode dne jeho oznámení. Podle odst. 7 je odvolacím správním orgánem rektor.
19. Z citovaného ustanovení správního řádu vyplývá obecná zákonná povinnost správního orgánu umožnit účastníkovi správního řízení vyjádřit se před rozhodnutím k jeho podkladům. Zákon o vysokých školách však obsahuje v souvislosti s rozhodováním o přijetí uchazeče ke studiu speciální úpravu v § 50 odst. 4. Ta sice použití § 36 odst. 3 věta první správního řádu nevylučuje, nicméně pokud tak vysoká škola neučiní (tj. nevyrozumí uchazeče před vydáním rozhodnutí o možnosti vyjádřit se k jeho podkladům), zákon tím neporuší. Jinými slovy postup podle § 36 odst. 3 věta první správního řádu je v souvislosti s rozhodováním o přijetí uchazeče ke studiu dle § 50 odst. 2 zákona o vysokých školách fakultativní. Tento postup je přitom z pohledu soudu racionálně odůvodněn masovostí procesu přijímacího řízení, při němž vysoké školy v období několika týdnů vyřizují desítky tisíc žádostí. Jelikož se uchazeč se spisem, resp. s podklady rozhodnutí, může seznámit až po vydání rozhodnutí, přiznává se mu jako kompenzace delší lhůta k podání odvolání (30 dnů oproti standardním 15 dnům). Srov. k tomu příslušnou důvodovou zprávu k zákonu č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony [tisk č. 464/0, Poslanecká sněmovna Parlamentu, 7. volební období, www.psp.cz].

20. Současně je ovšem z této úpravy (i jejího odůvodnění v důvodové zprávě) zjevné, že se týká pouze rozhodování o přijetí ke studiu v prvním stupni. Ze zákona o vysokých školách nevyplývá, že by § 36 odst. 3 věta první správního řádu byl jakkoliv vyloučen nebo modifikován ve vztahu k rozhodování rektora o odvolání proti rozhodnutí děkana o nepřijetí uchazeče ke studiu. Obdobné použití tohoto ustanovení naopak přímo vyplývá z § 93 odst. 1 správního řádu. Rektor vysoké školy je tak v řízení dle § 50 odst. 7 a 8 zákona o vysokých školách povinen postupovat podle § 36 odst. 3 věta první správního řádu a před rozhodnutím o odvolání dát uchazeči možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, ledaže odvolání uchazeče v plném rozsahu vyhoví nebo se uchazeč práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.
21. V projednávané věci je ze správního spisu zřejmé, že žalobce nebyl vyrozuměn o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí o odvolání. Žalovaná tak porušila § 36 odst. 1 věta první správního řádu. Toto porušení přitom mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Ze správního spisu totiž vyplývá, že v rámci odvolacího řízení byla opatřena stanoviska střediska Teiresias a proděkanky pro studium PrF k odvolacím námitkám a rektor skutečnosti obsažené v těchto stanoviscích použil v odůvodnění svého rozhodnutí. Žalobou napadené rozhodnutí je tak založeno na podkladech, s nimiž se žalobce neměl možnost seznámit, což v žalobě důvodně namítá.
22. Rozhodnutí rektora tudíž nemůže obstát. S ohledem na povahu zjištěné procesní vady není možné, aby se nyní soud jakkoliv zabýval obsahem napadeného rozhodnutí. V dalším řízení musí žalovaná nejprve žalobce vyrozumět o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. S ohledem na vzniklý spor je pak na místě, aby žalovaná učinila obsahem správního spisu veškeré dokumenty, na nichž má být rozhodnutí založeno, včetně obou směrnic, podmínek pro přijetí a záznamu o jejich zveřejnění. Stejně tak žalobce by měl do správního spisu doložit listiny, jichž se dovolává (včetně např. soudu předkládaných printscreenů z Informačního systému Masarykovy univerzity či kopie e-mailové komunikace). Je tomu tak proto, že skutkový stav by měl být v zásadě zjištěn a vyjasněn v rámci řízení před správním orgánem, nikoliv v řízení před soudem.

VI. Závěr a náklady řízení

23. Vzhledem k tomu, že soud shledal námitku žalobce důvodnou, rozhodnutí žalované zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, v němž je vázána právním názorem soudu [§ 76 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 78 odst. 4 a 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní]. Jelikož shledaná vada nastala až v odvolacím řízení a v tomto řízení ji lze rovněž napravit, neshledal soud důvod pro zrušení též prvostupňového rozhodnutí děkana.
24. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná ve věci úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalobci pak v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo

člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 15. ledna 2025

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu